

Raport z konsultacji społecznych

**Projekt Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć.
Kraków 2030/2050, stanowiący aktualizację
Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030.**



Kraków



**Instytut
Polityk
Publicznych**



Instytut Polityk Publicznych

Wydawca:

Fundacja Instytut Polityk Publicznych

ul. Kazimierza Wielkiego 18/5, 30-074 Kraków

ipp@ipp.expert

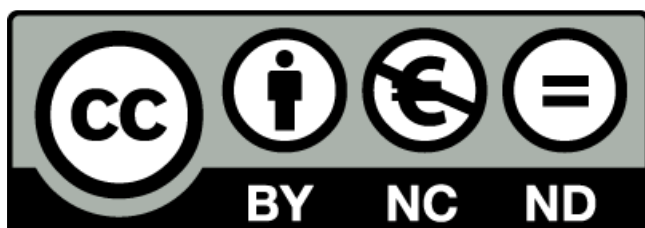
(+48) 793 762 000

<https://ipp.expert/>

Opracowanie merytoryczne: Konrad Szpak, Aleksandra Latocha

Współpraca: Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji, Urząd Miasta Krakowa

Okładka: Barbara Drąg



Publikacja dostępna na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne
– Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0).

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	3
WPROWADZENIE.....	4
Streszczenie głównych wniosków z konsultacji społecznych	5
Konsultacje społeczne w liczbach	7
CZĘŚĆ I: PRZEBIEG KONSULTACJI	8
Podstawa prawna konsultacji.....	8
Przedmiot i formy konsultacji społecznych.....	8
Akcja informacyjna	9
Harmonogram i przebieg konsultacji	14
Ankieta elektroniczna	15
Formularz konsultacyjny	21
Otwarte spotkania konsultacyjne.....	22
Dyżury telefoniczne	26
CZĘŚĆ II: WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	27
Liczba i rodzaj uwag zebranych w procesie konsultacji	27
Tematy i problemy najczęściej poruszane w procesie konsultacji	29
Uwagi dotyczące projektu konsultowanego dokumentu	30
Transport i mobilność	30
Neutralność klimatyczna, zieleń i ochrona powietrza	31
Zagospodarowanie przestrzenne	33
Sprawy społeczne	33
Pozostałe uwagi	35
CZĘŚĆ III: UWAGI GMIN OŚCIENNYCH I PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH.....	37
CZĘŚĆ IV: GŁÓWNE WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	39
CZĘŚĆ V: PODSUMOWANIE	43
LISTA ZAŁĄCZNIKÓW	44

WPROWADZENIE

Oddajemy w Państwa ręce raport z otwartych konsultacji społecznych dotyczących Projektu Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, stanowiącego aktualizację Strategii Rozwoju Krakowa przyjętej w 2018 roku.

Konsultacje prowadzone były w okresie od 23 stycznia 2023 r. do 24 marca 2023 r. Celem tego procesu było wysłuchanie głosu mieszkank i mieszkańców Krakowa, w tym przedstawicieli organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz innych osób prawnych, w zakresie projektu aktualizowanej Strategii.

W raporcie znajdą Państwo opis procesu konsultacji społecznych oraz przedstawienie ich wyników, w tym zarówno głównych wniosków, jak i podsumowanie uwag dotyczących poszczególnych obszarów tematycznych. Załączniki z kolei obejmują pełne zestawienie wszystkich zebranych uwag wraz z odniesieniem się Urzędu Miasta do każdej z nich. W zestawieniach uwzględniono także uwagi innych gmin, stowarzyszeń i partnerów społeczno-gospodarczych.

Wiemy już, że zebrane w ramach konsultacji uwagi pomogą w udoskonaleniu projektu aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa. Jesteśmy również przekonani, że przeprowadzone podczas konsultacji rozmowy przyczynią się do lepszego rozumienia potrzeb mieszkank i mieszkańców Krakowa, a cały proces i płynące z niego wnioski przysłużą się wzmacnianiu dialogu obywatelskiego w Krakowie.

Realizatorem procesu konsultacji była Fundacja Instytut Polityk Publicznych. Komórką organizacyjną odpowiedzialną merytorycznie za konsultacje był Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji UMK. Konsultacje prowadzone były przy współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia UMK.

Zapraszamy do lektury!

Streszczenie głównych wniosków z konsultacji społecznych

1. Przeprowadzone konsultacje społeczne Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa pozwalają stwierdzić, że **cele strategiczne, cele operacyjne oraz znaczna część kierunków rozwoju** opisanych w tym dokumencie są **zgodne z oczekiwaniami i potrzebami** osób uczestniczących w konsultacjach.
2. Najwięcej wzmocnień w tym kontekście otrzymał cel operacyjny **2.5 – Zrównoważona, zintegrowana, niezawodna i ekologiczna mobilność**.
3. Duża grupa uwag wspierała również cel operacyjny **2.1 – Kraków miastem neutralnym klimatycznie, dbającym o środowisko, z rozwiniętą gospodarką cyrkularną**. Mieszkankom i mieszkańcom miasta zależy w tym kontekście szczególnie na **rozwój terenów zielonych** oraz na **kontynuacji działań antysmogowych**.
4. Uwagi zebrane w procesie konsultacji oraz dyskusje prowadzone podczas spotkań warsztatowych pozwalają stwierdzić, że **jako wspólnota samorządowa jesteśmy coraz bardziej gotowi na zmierzenie się z wyzwaniami transformacji klimatycznej**.
5. Wiele uwag dotyczących rozwoju transportu, rozwoju usług publicznych czy terenów zielonych, ale także komentarzy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym podkreślało konieczność **zrównoważonego i harmonijnego rozwoju całego miasta**. Potrzeby te znajdują swoje odzwierciedlenie w opisanych w Strategii celach operacyjnych: 1.2 – *Wysoka jakość życia mieszkańców urzeczywistniana przez wysoką (możliwie najwyższą) jakość usług publicznych i ich powszechną dostępność* oraz 3.2 – *Policentryczność struktury funkcjonalno-przestrzennej Krakowa (jako „miasta wielu miast”)*.
6. Wspomniana wyżej zgodność w zakresie celów strategicznych, celów operacyjnych i znacznie części kierunków działania **nie oznacza pełnej jednorodności**. Analizując uwagi szczegółowe można stwierdzić, że w wielu obszarach mieszkanki i mieszkańcy zgadzają się z obranymi celami, ale proponują **inne narzędzia czy sposoby działania**.
7. Uwagi zebrane w procesie konsultacji dotyczyły również **spraw społecznych**: edukacja, opieka nad dziećmi, ochrona zdrowia, mieszkalnictwo, integracja społeczna czy kultura. Wspólnym mianownikiem większości postulatów zgłaszanych w tych obszarach jest

powszechna dostępność i wysoka jakość usług publicznych. Warto jednak podkreślić, że opisywany tutaj proces konsultacji został w pewnym stopniu zdominowany przez rozmowy o wyzwaniach globalnych takich jak transformacja klimatyczna czy przebudowa miejskiego systemu transportowego, a sprawy społeczne w trakcie tych rozmów pozostały niejako w cieniu. Być może warto zatem zadbać o to, aby edukacja i opieka nad dziećmi, mieszkalnictwo, integracja społeczna czy kultura **znalazły dla siebie niezależne, adekwatne forum.**

8. Wiele uwag zgłoszonych w procesie konsultacji dotyczyło **konkretnych problemów, z którymi borykają się mieszkanki i mieszkańcy Krakowa.** Stopień szczegółowości tych uwag często znacznie wykraczał poza poziom, którego dotyczy Strategia Rozwoju Miasta Krakowa. Uwagi takie zostaną przekazane do odpowiednich wydziałów Urzędu Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz do Rad Dzielnic. Należy zaznaczyć, że liczba uwag i pomysłów szczegółowych wyraźnie świadczy o dużej potrzebie rozmowy o codziennych wyzwaniach mieszkańców i mieszkanek Krakowa. Warto zatem zastanowić się nad tym **jak budować i rozwijać przestrzeń codziennego dialogu,** w którym krakowianki i krakowianie mogliby częściej i w sposób dający większe szanse na konkretne konkluzje, rozmawiać o swoich potrzebach z przedstawicielami władz.
9. Znaczna część rozmów prowadzonych podczas spotkań konsultacyjnych dotyczyła **kondycji dialogu obywatelskiego w Krakowie.** Potrzeby i pomysły zgłaszane w tym obszarze najczęściej dotyczyły **poprawy sposobu organizacji konsultacji społecznych,** ale również **wzmacniania poczucia wspólnoty, odbudowywania zaufania społecznego, kształtowania poczucia wpływu i sprawstwa wśród mieszkańców.** Zdaniem wielu osób uczestniczących w spotkaniach konsultacyjnych wymienione wyzwania są kluczowe dla realizacji wizji i celów opisanych w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa.
10. Na koniec warto zaznaczyć, że **o ile większość osób biorących udział w konsultacjach zgadza się z wizją i celami strategicznymi opisanymi w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa (lub przynajmniej ich nie podważa), o tyle część z nich nie wierzy, że wizja ta zostanie zrealizowana.** Wydaje się zatem, że wdrażanie zaktualizowanej Strategii powinno być potraktowane jako niepowtarzalna szansa na wzmocnienie zaufania do instytucji samorządowych oraz wiary w dialog i współpracę. Wykorzystanie tej okazji wymagać będzie z kolei konsekwencji w działaniu, transparentności oraz dojrzałego dialogu obywatelskiego.

Konsultacje społeczne w liczbach

61 dni
konsultacji społecznych

378
wypełnionych ankiet
elektronicznych

209
przesłanych formularzy
konsultacyjnych

4
dyżury telefoniczne

5
otwartych spotkań
konsultacyjnych

ponad **160**
uwag zgłoszonych
podczas spotkań

ponad **1000**
przesłanych uwag do Projektu Strategii

CZĘŚĆ I: PRZEBIEG KONSULTACJI

Podstawa prawna konsultacji

Konsultacje społeczne dotyczące Projektu Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, stanowiącego aktualizację Strategii Rozwoju Krakowa przyjętej w 2018 roku, były prowadzone na podstawie Umowy nr W/I/2666/SI/8/2022 z 11 października 2022 r. pomiędzy Gminą Miejską Kraków a Fundacją Instytut Polityk Publicznych.

Konsultacje społeczne były prowadzone zgodnie z:

- art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz;
- uchwałą nr CXI/2904/18 Rady Miasta Krakowa z 26 września 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Miejskiej Kraków oraz z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Przedmiot i formy konsultacji społecznych

Przedmiot konsultacji:

Projekt Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, stanowiący aktualizację Strategii Rozwoju Krakowa przyjętej w 2018 roku.

Formy konsultacji społecznych:

Konsultacje społeczne były prowadzone z wykorzystaniem następujących form:

1. **formularz konsultacyjny**: zbieranie uwag, wniosków i propozycji na piśmie za pomocą formularza konsultacyjnego (online i papierowego);
2. **ankieta elektroniczna**;
3. **spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i mieszkankami** (online i stacjonarnie);
4. **dyżury telefoniczne**.

Akcja informacyjna

Komunikat o konsultacjach społecznych

W ramach akcji informacyjnej dotyczącej konsultacji społecznych prowadzono szerokie działania komunikacyjne. Komunikat o otwartych konsultacjach społecznych został opublikowany 16 stycznia 2023 r., czyli co najmniej siedem dni przed ich rozpoczęciem, wraz z wszystkimi dokumentami towarzyszącymi:

- Projekt Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050 (dokument pdf);
- Załącznik nr 2 do Projektu Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050 tj. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej w 2022 roku (dokument pdf);
- formularze konsultacyjne w wersji on-line oraz do wydruku i wypełnienia (dla mieszkańców i dla organizacji pozarządowych).

Komunikat uwzględnił także informacje nt. ankiety elektronicznej, spotkań konsultacyjnych (wraz z terminami i lokalizacjami) oraz dyżurów telefonicznych.

Informowanie o konsultacjach społecznych

Informacje na temat otwartych konsultacji społecznych Projektu Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050 były stale dostępne na stronach:

- <https://www.bip.krakow.pl>;
- <https://obywatelski.krakow.pl>;
- <https://strategia.krakow.pl>.

Prowadzono jednocześnie działania komunikacyjne poprzez zróżnicowane kanały i nośniki.

Dwutygodnik Kraków

Informacja o konsultacjach społecznych, wraz z grafiką, ukazała się w pierwszym numerze Dwutygodnika Kraków w 2023 r. (Kraków.pl nr 1 (317), 18.01.2023 r., artykuł pn. Jaki Kraków w przyszłości?).

Komunikacja Miejska

Informacje na temat prowadzonych konsultacji społecznych ukazywały się w biletomatach KKM w okresach:

- 24.01-30.01.2023 r.;
- 14.02-27.02.2023 r.;
- 07.03-20.03.2023 r.

Informacje były prezentowane także w MPK TV w okresach:

- 28.01-03.02.2023 r.;
- 11.02-24.02.2023 r.;
- 11.03-24.03.2023 r.

Dodatkowe działania Urzędu Miasta Krakowa

Informacje na temat konsultacji społecznych były przekazywane także poprzez:

- portal ngo.krakow.pl;
- newslettery miejski – ogólny;
- newsletter miejski – dla organizacji pozarządowych;
- udostępnianie postów w mediach społecznościowych (np. poprzez profile Strategia Rozwoju Krakowa 2030, czy Miejskie Centrum Dialogu).

Nośniki miejskie – citylight digital

W ramach działań komunikacyjnych skorzystano także z rezerwacji miejskich nośników typu *citylight digital* w okresie 23.01-24.03.2023 r.:

- al. Andersa/DH Wanda (T)/k. Rondo Kocmyrzowskie (nośnik nr 87725);
- al. Krasieńskiego/Muzeum Narodowe (A)/k. Rondo Grunwaldzkie (nośnik nr 89634);
- al. Mickiewicza/AGH/UR (A)/k. Nowy Kleparz 2 (nośnik nr 89409);
- Basztowa/Stary Kleparz (T)/k. Teatr Bagatela (nośnik nr 88083);
- Basztowa/Teatr Słowackiego (A/T)/k. Westerplatte 2 (nośnik nr 88077);
- Kalwaryjska/Korona (T)/k. Limanowskiego (nośnik nr 90156);
- Karmelicka/Teatr Bagatela (T)/k. Podwale (nośnik nr 89587);
- Konopnickiej Rondo Grunwaldzkie (A)/k. DH Jubilat 1 (nośnik nr 89660);
- Nawojki/Miasteczko Studenckie AGH (A)/k. Czarnowiejska (nośnik nr 87469);
- Westerplatte/Poczta Główna (A)(T)/k. Starowiślna (nośnik nr 88115).

Nośniki komercyjne – citylighty

Działania komunikacyjne i promocja konsultacji społecznych były wspierane także poprzez zapewnione przez Fundację Instytut Polityk Publicznych nośniki komercyjne typu *premium citylight* w okresie 01.02-14.02.2023 r.:

- al. Andersa/Pl. Centralny 02 (T)/k. Rondo Kocmyrzowskie (nośnik 92089_I);
- al. Armii Krajowej/Bronowice SKA 07 (A)/k. Nawojki (nośnik 87418_B);
- al. Pokoju/O ar Dąbia 01 (T)/k. Rondo Czyżyńskie (nośnik 89647_A);

- al. Pokoju/Tauron Arena Kraków al. Pokoju 01 (T)/k. Rondo Czyżyńskie (nośnik 90573_G);
- al. Powstania Warszawskiego/Rondo Grzegórzeckie 03 (T/A)/k. Rondo Mogiłskie 1 (nośnik 80826_B);
- al. Solidarności/Pl. Centralny 05 (A)/k. Kombinat (nośnik 89066_B);
- Borek Fałęcki/Borek Fałęcki 01 (T)/pętla (nośnik 89067_B);
- Pawia/Politechnika (T)/k. Warszawska (nośnik 63503_A);
- pl. Wszystkich Świętych/pl. Wszystkich Świętych (T)/k. Poczta Główna (nośnik 93081_E);
- Rondo Mogiłskie/Rondo Mogiłskie 05 (T)/k. Krowodrza Górka (nośnik 71100_E);

Przykładowa dokumentacja:

Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
92089/I	al.Andersa/Pl.Centralny 02 (T)/k.Rondo Kocmyrzowskie	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
87418/B	al.Armi Krajowej/Bronowice SKA 07 (A)/k.Nawojki	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
89647/A	al.Pokoju/Ofiar Dąbia 01 (T)/k.Rondo Czyżyńskie	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
90573/G	al.Pokoju/Tauron Arena Kraków al.Pokoju 01 (T)/k.Rondo Czyżyńskie	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
80826/B	al.Powstania Warszawskiego/Rondo Grzegórzeckie 03 (T/A)/k.Rondo Mogiłskie 1	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
89066/B	al.Solidarności/Pl.Centralny 05 (A)/k.Kombinat	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
89067/B	Borek Fałęcki/Borek Fałęcki 01 (T)/pętla	CL_P



Numer nośnika	Adres handlowy	Typ nośnika
63503/A	Pawia/Politechnika 01 (T)/k.Warszawska 2	CL_P



Plakaty

Tradycyjne plakaty informujące o konsultacjach społecznych zostały rozprowadzone w kilkudziesięciu miejscach w Krakowie, m.in.:

- Punkty Obsługi Mieszkańców;
- Magistrat;
- Rady Dzielnic;
- Centra Obywatelskie;
- Centra Aktywności Seniora;
- Pracownie Młodych;
- Miejsca Aktywności Mieszkańców;
- Domy Kultury;
- Społeczna Kaffka;
- Biblioteka Miejska w Krakowie (filie);

Mailing

W ramach akcji informacyjnej wysłano informację o prowadzonych konsultacjach społecznych oraz prowadzono cykliczne działania przypominające o konsultacjach społecznych oraz spotkaniach informacyjnych. Informacje przesłano m.in. do:

- Radnych Miasta Krakowa;
- Rad Dzielnic;
- Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- Komisji Dialogu Obywatelskiego;
- Centrów Aktywności Seniora;
- Pracowni Młodych;
- Centrów Obywatelskich;
- kilkuset organizacji pozarządowych w Krakowie.

Łącznie wysłano co najmniej 30 mailingów.

Media społecznościowe

W ramach promocji konsultacji społecznych prowadzono szerokie działania w mediach społecznościowych. Opublikowano co najmniej:

- 50 postów w serwisie Facebook;
- 40 wpisów w serwisie Instagram;
- 45 wpisów w serwisie LinkedIn;
- 20 wpisów w serwisie Twitter.

Stworzono także co najmniej 10 płatnych reklam w mediach społecznościowych. Zasięg płatny wyniósł co najmniej 200.000 osób.

Dodatkowe działania komunikacyjne

Informacje o konsultacjach społecznych były przekazywane także:

- na profilach Centrum Obywatelskiego Centrum C 10 w mediach społecznościowych;
- poprzez newsletter Centrum Obywatelskiego Centrum C 10 (około 1800 kontaktów);
- poprzez newsletter Instytutu Polityk Publicznych (ponad 400 kontaktów).

Harmonogram i przebieg konsultacji

Otwarte konsultacje społeczne były prowadzone w okresie 23 stycznia – 24 marca 2023 r. Okres samych konsultacji poprzedziły odpowiednie działania przygotowawcze, w tym działania logistyczne, przygotowanie projektów materiałów graficznych i rezerwacja nośników promocyjnych oraz opublikowanie 16 stycznia 2023 r. komunikatu o konsultacjach społecznych, wraz z wszystkimi dokumentami towarzyszącymi.

Przez cały okres konsultacji społecznych dostępne były:

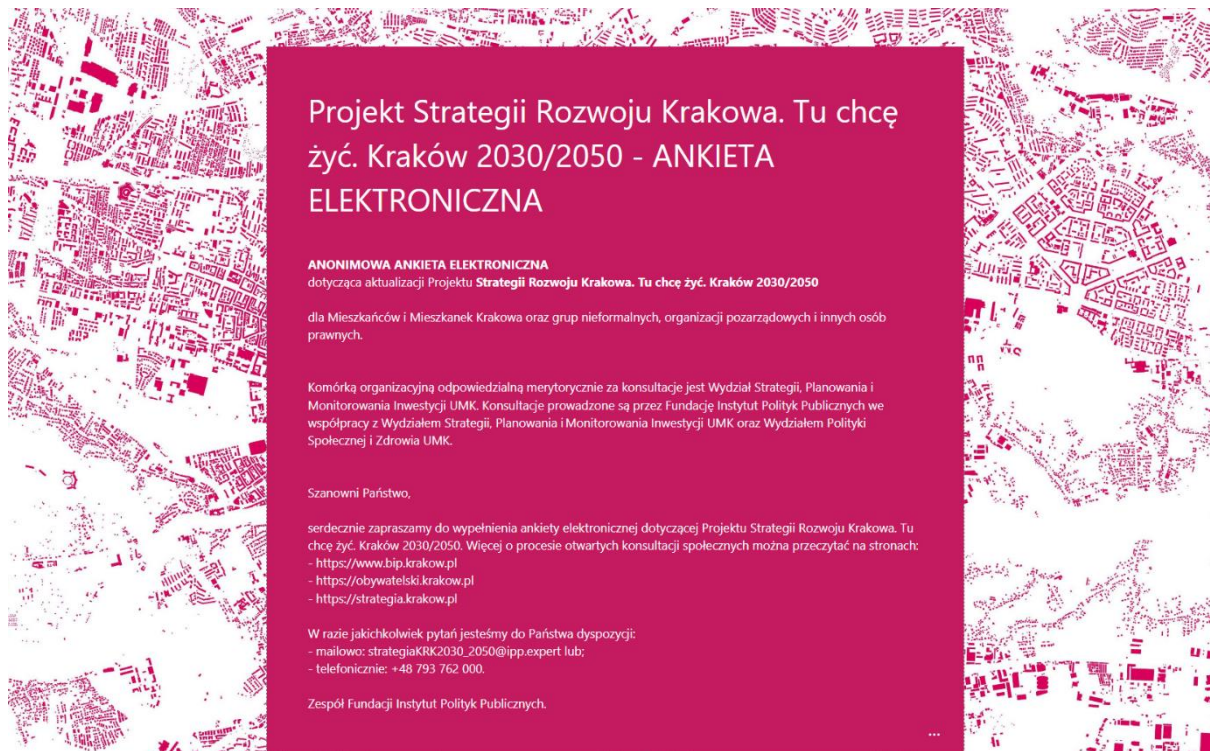
- ankieta elektroniczna;
- formularz konsultacyjny.

Natomiast spotkania konsultacyjne i dyżury telefoniczne odbyły się w określonych terminach. Całość form konsultacji zestawiono poniżej.

Lp.	Forma konsultacji	Termin
1	ankieta elektroniczna	23.01.2023 r. – 24.03.2023 r.
2	formularz konsultacyjny	23.01.2023 r. – 24.03.2023 r.
3	spotkania konsultacyjne	<ol style="list-style-type: none">16 lutego 2023 r. (czwartek), godz. 17:00 - 19:00, spotkanie online.23 lutego 2023 r. (czwartek), godz. 17:00 - 19:00, Sala Obrad im. F. Maryewskiego UMK, Rynek Podgórski 1.2 marca 2023 r. (czwartek), godz. 17:00 - 19:00, Dom Utopii - Międzynarodowe Centrum Empatii, os. Szkolne 26a.9 marca 2023 r. (czwartek), godz. 17:00 - 19:00, Dworek Białoprądnicki, ul. Papiernicza 2.23 marca 2023 r. (czwartek), godz. 17:00 - 19:00, Sala Lea/Kupiecka UMK, Pl. Wszystkich Św. 3-4.
4	dyżury telefoniczne	<ol style="list-style-type: none">17 lutego 2023 r. (piątek), godz. 17:00-19:0020 lutego 2023 r. (poniedziałek), godz. 17:00-19:0024 lutego 2023 r. (piątek), godz. 10:00-12:0027 lutego 2023 r. (poniedziałek), godz. 17:00-19:00

Ankieta elektroniczna

Jedną z form konsultacji była ankieta elektroniczna. Była ona dostępna przez cały okres konsultacji, pod linkiem: https://bit.ly/KRK2030_2050_ankieta.



Projekt Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050 - ANKIETA ELEKTRONICZNA

ANONIMOWA ANKIETA ELEKTRONICZNA
dotycząca aktualizacji Projektu **Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050**

dla Mieszkańców i Mieszkanek Krakowa oraz grup nieformalnych, organizacji pozarządowych i innych osób prawnych.

Komórką organizacyjną odpowiedzialną merytorycznie za konsultacje jest Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji UMK. Konsultacje prowadzone są przez Fundację Instytut Polityk Publicznych we współpracy z Wydziałem Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji UMK oraz Wydziałem Polityki Społecznej i Zdrowia UMK.

Szanowni Państwo,

serdecznie zapraszamy do wypełnienia ankiety elektronicznej dotyczącej Projektu Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050. Więcej o procesie otwartych konsultacji społecznych można przeczytać na stronach:
- <https://www.bip.krakow.pl>
- <https://obywatelski.krakow.pl>
- <https://strategia.krakow.pl>

W razie jakichkolwiek pytań jesteśmy do Państwa dyspozycji:
- mailowo: strategiaKRK2030_2050@ipp.expert.lub;
- telefonicznie: +48 793 762 000.

Zespół Fundacji Instytut Polityk Publicznych.

Z ankietą zapoznało się co najmniej 1428 osób (tj. przynajmniej kliknęły w link, co obrazuje wskaźnik *total engagements*), a ostatecznie wypełniło 378 osób, w tym 211 mężczyzn oraz 161 kobiet (+ 6 innych wyników). Ankieta została uzupełniona przez mieszkanki i mieszkańców każdej dzielnicy, z różnym poziomem wykształcenia i aktywności zawodowej oraz z różnych grup wiekowych.

Projekt Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050 - ankieta elektroniczna

📅 January 18, 2023 6:56 PM GMT+1 by instytutpolitykpublicznych

📊 **1428** Total engagements

Ankieta elektroniczna uzupełniała działania konsultacyjne m.in. w zakresie samego zainteresowania dokumentem Strategii, a także jakością życia w mieście.

Pierwszym pytaniem w ankiecie była kwestia znajomości i zainteresowania Strategią. Wyniki wskazały, że wzmocnieniu ulec powinny działania komunikacyjne poświęcone dokumentowi i procesowi jej aktualizacji, ponieważ aż 46% ankietowanych nie słyszało o Strategii przed rozpoczęciem konsultacji społecznych.

1. Czy przed rozpoczęciem konsultacji społecznych słyszał Pan/Pani o Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030?

[Więcej szczegółów](#)

[Szczegółowe informacje](#)

● Tak, regularnie śledzę działania ...	47
● Tak, ale nie znam szczegółów	143
● Nie wiem	13
● Nie	175



Pytanie o kwestie, które powoduje największą dumę wśród ankietowanych przyniosło zróżnicowane wyniki. Najczęściej wskazywano:

- historię miasta (204 wskazań);
- dużą ofertę kulturalną (162 wskazania);
- obecność w mieście dużych firm, w tym zagranicznych (123 wskazań);
- działania miasta w zakresie poprawy jakości powietrza (116 wskazań);
- budżet obywatelski (101 wskazań).

W najmniejszym stopniu zwrócono uwagę na:

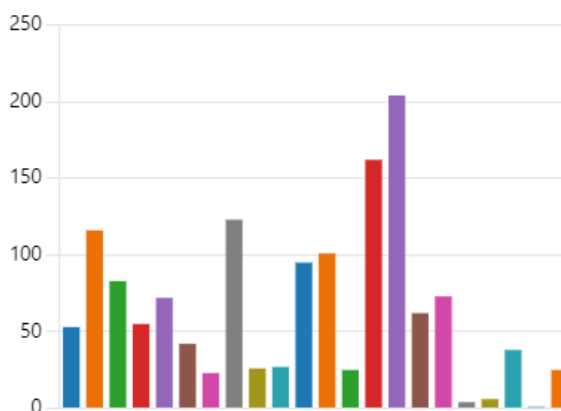
- dostęp do lokali mieszkalnych (1 wskazanie);
- jakość opieki zdrowotnej (4 wskazania);
- jakość instytucjonalnej opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola) (6 wskazań).

Odpowiedzi zobrazowano poniżej.

2. Z czego jest Pan / Pani najbardziej dumny/-a w Krakowie?

[Więcej szczegółów](#)

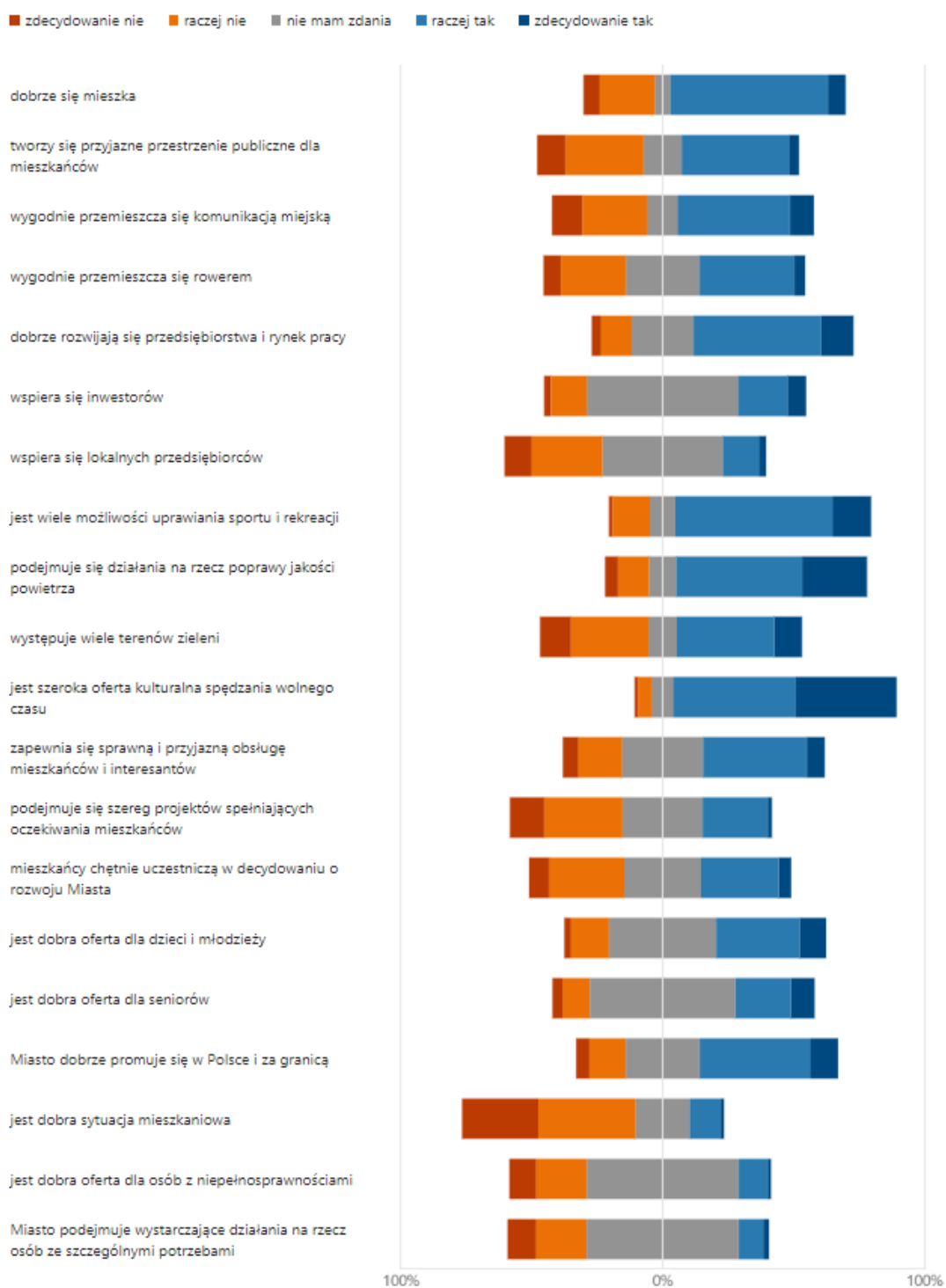
● z wysokiej jakości życia	53
● z działań Miasta w zakresie popr...	116
● z wielu terenów zielonych	83
● z Krakowskiej Karty	55
● z funkcjonowania komunikacji ...	72
● z rozwiązań w zakresie transport...	42
● z dostępnej infrastruktury sport...	23
● z obecności w mieście dużych fi...	123
● z inicjatyw kierowanych dla seni...	26
● z inicjatyw kierowanych dla mło...	27
● z wielokulturowości	95
● z budżetu obywatelskiego	101
● z wysokiego poziomu aktywnoś...	25
● z szerokiej oferty kulturalnej	162
● z historii miasta	204
● z docenienia Krakowa na arenie ...	62
● z przestrzeni Rynku Głównego	73
● z jakości opieki zdrowotnej	4
● z jakości instytucjonalnej opieki ...	6
● z wysokiego poziomu bezpiecze...	38
● z dostępu do lokali mieszkalnych	1
● Inne	25



Jedno z pytań odnosiło się do ogólnej jakości życia w mieście i stopnia zadowolenia w ramach poszczególnych obszarów. Zdaniem ankietowanych zdecydowanie najlepiej prezentuje się oferta kulturalna spędzania wolnego czasu, a najłabiej sytuacja mieszkaniowa.

3. Czy uważa Pani/Pan, że aktualnie w Krakowie:

[Więcej szczegółów](#)



Jednym z celów ankiety elektronicznej było także edukowanie mieszkańców i mieszkank Krakowa w zakresie celów strategicznych i celów operacyjnych określonych w Strategii. Pytanie o wagę i znaczenie poszczególnych elementów przyniosło zróżnicowane wyniki.

Wskazano za najważniejszy cel strategiczny nr 1: *Kraków 2030 – miastem przyjaznym do życia, rozwijanym w partnerstwie, włączającym i zapewniającym równe szanse oraz dostęp do wysokiej jakości usług, w szczególności w zakresie zdrowia, edukacji, mieszkalnictwa, kultury*, ale każdy ze wskazanych celów strategicznych został uznany za wartościowy i istotny.

4. Który z celów strategicznych, określonych w Projekcie Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, jest dla Pani/Pana najważniejszy?

[Więcej szczegółów](#)

- Cel strategiczny 1: Kraków 203... 176
- Cel strategiczny 2: Kraków 203... 118
- Cel strategiczny 3: Kraków – no... 84



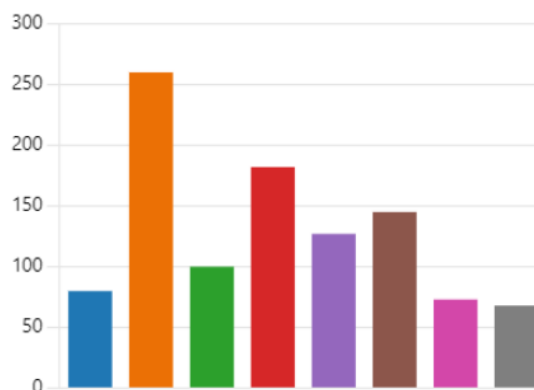
W zakresie celów operacyjnych dotyczących celu strategicznego nr 1 wskazano najczęściej na:

- wysoką jakość życia mieszkańców urzeczywistnianą przez wysoką (możliwie najwyższą) jakość usług publicznych i ich powszechną dostępność;
- wysoki poziom bezpieczeństwa i poczucia bezpieczeństwa w Krakowie;
- powszechność dostępu do lokali mieszkalnych.

5. Które z określonych w Projekcie Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, celów operacyjnych dotyczących **celu strategicznego 1** są dla Pani/Pana najważniejsze?

[Więcej szczegółów](#)

- Silna, spójna społecznie i wielok... 80
- Wysoka jakość życia mieszkańcó... 260
- Wysoka dostępność i jakość pro... 100
- Wysoki poziom bezpieczeństwa ... 182
- Wspieranie wysokiego poziomu ... 127
- Powszechność dostępu do lokali... 145
- Wysoki poziom usług związanyc... 73
- Silny sektor organizacji pozarząd... 68



W zakresie celów operacyjnych dotyczących celu strategicznego nr 2 wskazano najczęściej na takie elementy jak:

- Kraków - miastem neutralnym klimatycznie, dbającym o środowisko, z rozwiniętą gospodarką cyrkularną;
- Kraków – silnym europejskim ośrodkiem naukowym z rozwiniętymi formami współpracy nauki, biznesu i administracji;
- Zrównoważona, zintegrowana, niezawodna i ekologiczna mobilność.

Najmniejszym zainteresowaniem cieszył się cel odnoszący się do Krakowa – węzła w sieci metropolii Polski, Europy i świata, jako globalnie rozpoznawalna marka.

6. Które z określonych w Projekcie Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, celów operacyjnych dotyczących **celu strategicznego 2** są dla Pani/Pana najważniejsze?

[Więcej szczegółów](#)

- Kraków - miastem neutralnym kl... 190
- Kraków – węzłem w sieci metro... 74
- Kraków – odpornym na kryzysy, ... 132
- Kraków – silnym europejskim oś... 150
- Zrównoważona, zintegrowana, n... 143



W zakresie celów operacyjnych dotyczących celu strategicznego nr 3 wskazano najczęściej na:

- powtórne wykorzystanie terenów zdegradowanych, przy maksymalnym zachowaniu przestrzeni biologicznie czynnych;
- Kraków efektywnie zarządzaną metropolią z wykorzystaniem mechanizmów partycypacyjnych oraz poszanowaniem potrzeb i praw człowieka.

Najmniejszy znaczenie przypisano do policentryczności struktury funkcjonalno-przestrzennej Krakowa (jako “miasta wielu miast”), co mogło wynikać z trudności ze zrozumienia danego celu.

7. Które z określonych w Projekcie Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050, celów operacyjnych dotyczących **celu strategicznego 3** są dla Pani/Pana najważniejsze?

[Więcej szczegółów](#)

- Kraków efektywnie zarządzaną ... 152
- Policentryczność struktury funk... 62
- Powtórne wykorzystanie terenó... 164

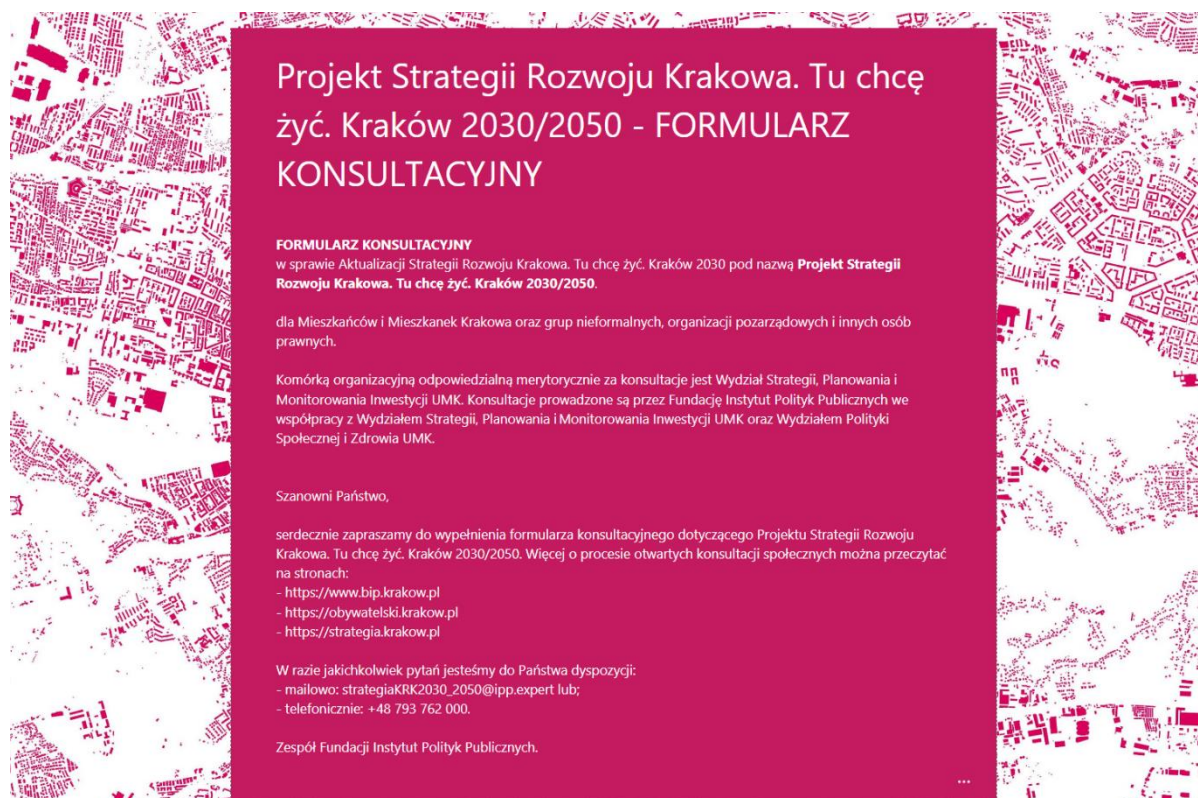


Formularz konsultacyjny

Kolejną formą konsultacji był formularz konsultacyjny. W wersji elektronicznej był on dostępny przez cały okres konsultacji, pod linkiem: https://bit.ly/KRK2030_2050_formularz.

Umożliwiono także przekazywanie formularza konsultacyjnego:

- drogą mailową, na adres: strategiaKRK2030_2050@ipp.expert;
- pocztą tradycyjną na adres Fundacji Instytut Polityk Publicznych;
- osobiście: do biura Fundacji Instytut Polityk Publicznych.



Z formularzem konsultacyjnym zapoznało się co najmniej 2113 osób (tj. przynajmniej kliknęły w link, co obrazuje wskaźnik *total engagements*), a ostatecznie przesłano 209 formularzy konsultacyjnych.

Projekt Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030/2050 - formularz konsultacyjny

📅 January 18, 2023 6:42 PM GMT+1 by instytutpolitykpublicznych

📊 **2113** Total engagements

Uwagi, wnioski i propozycje z formularzy konsultacyjnych opisano w innych częściach raportu.

Otwarte spotkania konsultacyjne

W ramach opisywanego procesu konsultacji społecznych zorganizowano pięć otwartych spotkań dla mieszkank i mieszkańców Krakowa. Harmonogram spotkań, wraz z lokalizacjami, opublikowano jeszcze przed rozpoczęciem konsultacji społecznych. Zgłoszenia przyjmowano drogą telefoniczną, mailową oraz elektroniczną poprzez formularz online. Spotkania miały jednak charakter otwarty i zapisy były przyjmowane wyłącznie ze względów organizacyjno-technicznych.

Poprzez formularz online chęć udziału w poszczególnych spotkaniach przekazało od 37 do 89 osób, przy czym realne liczba osób uczestniczących była niższa.

3. W którym spotkaniu chce Pan/Pani wziąć udział?

[Więcej szczegółów](#)

- Spotkanie 1 (online): 16 lutego ... 83
- Spotkanie 2 (stacjonarne): 23 lut... 44
- Spotkanie 3 (stacjonarne): 2 mar... 37
- Spotkanie 4 (stacjonarne): 9 mar... 39
- Spotkanie 5 (stacjonarne): 23 m... 89



Spotkanie pierwsze odbyło się 16 lutego 2023 roku w formule online i miało **charakter informacyjno-wprowadzający**. Na początku spotkania Konrad Szpak oraz Aleksandra Latocha z Fundacji Instytut Polityk Publicznych zaprezentowali plan oraz założenia procesu konsultacji. Następnie Anna Sochacka, Dyrektorka Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji oraz Piotr Wierchośławski, Zastępca Dyrektora tegoż Wydziału, przedstawili założenia, cele oraz strukturę zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa. Druga część spotkania poświęcona była dyskusji, w której na pytania i oczekiwania mieszkańców odpowiadał Jerzy Muzyk, II Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa. W spotkaniu uczestniczyli również prof. Aleksander Noworól, kierownik zewnętrznego zespołu eksperckiego wspierającego przygotowanie Strategii, przedstawiciele Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji: Wojciech Piątkowski i Katarzyna Gasińska-Bańka, przedstawiciele innych Wydziałów UMK. Dyskusję z mieszkańcami moderowała Aleksandra Latocha. W spotkaniu uczestniczyło 57 mieszkańców i mieszkank. Spotkanie zostało nagrane,

a materiał dostępny jest na kanale Fundacji Instytutu Polityk Publicznych, pod linkiem: <https://www.youtube.com/watch?v=bBUC9nZsEcU>.

Kolejne **trzy spotkania miały charakter warsztatowy**. Ich celem było zebranie uwag, oczekiwań oraz komentarzy mieszkank i mieszkańców względem poszczególnych celów strategicznych przyjętych w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa. Wszystkie trzy spotkania miały podobną strukturę obejmującą:

- Przedstawienie celów, agendy oraz zasad dyskusji obowiązujących na spotkaniu;
- Przedstawienie danego celu strategicznego wraz z celami operacyjnymi oraz wybranymi wskaźnikami i działaniami kierunkowymi;
- Warsztat bazujący na formule World Café, w którym osoby zebrane, w podziale na podgrupy pochylały się nad poszczególnymi celami operacyjnymi. Ideą tej części spotkań było zachęcenie mieszkank i mieszkańców do zapoznania się ze szczegółowymi zapisami zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa (cele operacyjne, działania kierunkowe, wskaźniki) oraz do odniesienia się do tych zapisów. Uczestnicy i uczestniczki notowali swoje uwagi na kartach pracy, co pozwoliło na ustrukturyzowanie i utrwalenie wszystkich komentarzy;
- Otwartą dyskusję, w której odczytanie zapisanych wcześniej uwag mieszkank i mieszkańców było inspiracją do bezpośredniej rozmowy o celach i założeniach konsultowanej Strategii, ale również o bieżących, codziennych problemach mieszkank i mieszkańców Krakowa.

Wszystkie spotkania warsztatowe moderowała Aleksandra Latocha z Instytutu Polityk Publicznych. Każde ze spotkań poświęcone było innemu celowi strategicznemu i odbywało się w innej lokalizacji. Wszystkie spotkania odbywały się w godzinach popołudniowych i trwały około dwóch godzin (17.00-19.00).

Pierwszy warsztat konsultacyjny odbył się 23 lutego 2023 roku w Sali Obrad im. F. Maryewskiego Urzędu Miasta Krakowa na Rynku Podgórskim 1. Tematem wiodącym był pierwszy cel strategiczny konsultowanej Strategii Rozwoju Krakowa: ***Kraków 2030 – miastem przyjaznym do życia, rozwijanym w partnerstwie, włączającym i zapewniającym równe szanse oraz dostęp do wysokiej jakości usług, w szczególności w zakresie zdrowia, edukacji, mieszkalnictwa, kultury.*** W spotkaniu udział wzięło około 20 osób – mieszkank i mieszkańców Krakowa oraz przedstawiciele i przedstawicielki Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji: Piotr Wierzchosławski, Wojciech Piątkowski, Magdalena Kałwa i Karolina Małochleb;

przedstawiciele Fundacji Instytut Polityk Publicznych: Konrad Szpak, Anna Biloboka, Jan Targowski oraz przedstawicielki Wydziałów UMK powiązanych branżowo z omawianym celem strategicznym: Elżbieta Kois-Żurek, Dyrektorka Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowa oraz Katarzyna Olesiak, Dyrektorka Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Drugi warsztat konsultacyjny odbył się 2 marca 2023 roku w Domu Utopii – Międzynarodowym Centrum Empatii, na Osiedlu Szkolnym 26a. Tematem wiodącym był drugi cel strategiczny konsultowanej Strategii Rozwoju Krakowa: **Kraków 2030/2050 – metropolią o międzynarodowych powiązaniach sieciowych, dążącą do neutralności dla klimatu i środowiska, z odporną, cyrkularną gospodarką opartą na wiedzy oraz sprzyjającą środowisku mobilnością**. W spotkaniu udział wzięło około 20 osób – mieszkanki i mieszkańcy Krakowa oraz przedstawiciele i przedstawicielki Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji: Piotr Wierzchosławski, Wojciech Piątkowski, Marta Skalny i Piotr Windak; przedstawiciele Fundacji Instytut Polityk Publicznych: Konrad Szpak i Anna Biloboka, oraz przedstawiciele i przedstawicielki Wydziałów UMK powiązanych branżowo z omawianym celem strategicznym: Andrzej Łazęcki, Dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Klimatu, Łukasz Franek, Dyrektor Zarządu Transportu Publicznego, Ewa Całus, Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Krakowa ds. Edukacji Klimatycznej.

Trzeci warsztat konsultacyjny odbył się 9 marca 2023 roku w Dworcu Białooprądnickim, na ul. Papierniczej 2. Tematem wiodącym był trzeci cel strategiczny konsultowanej Strategii Rozwoju Krakowa: **Kraków – nowocześnie i partnersko zarządzana metropolia, dążąca do skutecznej i efektywnej realizacji celów rozwojowych oraz zapewnienia ładu przestrzennego**. W spotkaniu udział wzięło około 20 osób – mieszkanki i mieszkańcy Krakowa oraz przedstawiciele i przedstawicielki Wydziału Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji: Piotr Wierzchosławski, Wojciech Piątkowski, Anna Ibek, Karolina Małochleb; przedstawiciele Fundacji Instytut Polityk Publicznych: Konrad Szpak i Anna Biloboka oraz przedstawiciele i przedstawicielki Wydziałów UMK powiązanych branżowo z omawianym celem strategicznym.

Ostatnie spotkanie konsultacyjne odbyło się 23 marca 2023 roku w Sali Lea/Kupiecka Urzędu Miasta Krakowa na Pl. Wszystkich Św. 3-4 i miało **charakter podsumowujący**. Celem spotkania było przedstawienie osobom zebranych wstępnych wniosków z procesu konsultacji, przekazanie mieszkańcom pierwszej, ogólnej informacji zwrotnej do zebranego materiału oraz finalna dyskusja z mieszkańcami na temat aktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa. W pierwszej

części spotkania Konrad Szpak z Instytutu Polityk Publicznych zrelacjonował przebieg konsultacji, a Aleksandra Latocha przedstawiła pierwsze wnioski z zebranych uwag. Następnie przedstawicielki i przedstawiciele Wydziałów UMK i miejskich jednostek organizacyjnych odnieśli się do uwag w poszczególnych obszarach tematycznych:

- Anna Sochacka, Piotr Wierzchoślawski, Wydział Strategii, Planowania i Monitorowania Inwestycji – podsumowanie ogólne;
- Mateusz Płoskonka, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia – sprawy społeczne;
- Andrzej Łazęcki, Wydział Gospodarki Komunalnej i Klimatu – transformacja klimatyczna;
- Łukasz Pawlik – zieleń;
- Łukasz Gryga, Dyrektor Centrum Zarządzania Ruchem – transport;
- Grzegorz Janyga, Zastępca Dyrektora Wydział Planowania Przestrzennego – planowanie przestrzenne.

Druga część spotkania poświęcona była dyskusji, w której na pytania i oczekiwania mieszkańców odpowiadał Jerzy Muzyk, II Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa przy wsparciu innych przedstawicieli i przedstawicielek UMK. W spotkaniu, poza wymienionymi osobami, uczestniczyła Katarzyna Olesiak, Dyrektorka Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK oraz około 50 mieszkank i mieszkańców Krakowa. Spotkanie zakończyło się zaproszeniem osób zebranych do złożenia ostatecznych uwag (formularz konsultacyjny otwarty był do 24 marca 2023 r.), informacją o tym, kiedy planowana jest publikacja raportu z konsultacji oraz podziękowaniem dla mieszkank i mieszkańców za zaangażowanie w proces konsultacji.

Dyżury telefoniczne

Jedną z form konsultacji społecznych były dyżury telefoniczne. Odbyły się one pod numerem telefonu +48 793 762 000 w następujących terminach:

1. 17 lutego 2023 r. (piątek), godz. 17:00-19:00;
2. 20 lutego 2023 r. (poniedziałek), godz. 17:00-19:00;
3. 24 lutego 2023 r. (piątek), godz. 10:00-12:00;
4. 27 lutego 2023 r. (poniedziałek), godz. 17:00-19:00.

Z dyżurów skorzystały łącznie cztery osoby. Jednakże w ramach samych dyżurów nie zostały przekazane uwagi do samego dokumentu Strategii, tylko dopytywano o:

- tematykę spotkań konsultacyjnych;
- możliwość przekazania formularzy konsultacyjnych w sposób tradycyjny.

W nawiązaniu do rozmów telefonicznych przekazano cztery formularze konsultacyjne w sposób tradycyjny, z czego jeden odnosił się do spraw kultury, a trzy do indywidualnych wniosków do Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie:

- uregulowania sytuacji parkingów przy ul. Rozrywki w Krakowie;
- zmiany obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego dla Krakowa-Podgórze w zakresie prywatnego terenu z działki rolnej na działkę przeznaczoną pod zabudowę mieszkalną;
- poprawy sytuacji mieszkańców Bodzowa.

Część przekazanych uwag, wniosków i propozycji włączono do odpowiedniego zestawienia, a część zostanie przekazana do wybranych dzielnic.

CZEŚĆ II: WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Liczba i rodzaj uwag zebranych w procesie konsultacji

Jak opisano w pierwszej części raportu, w procesie konsultacji wykorzystano takie metody jak: ankieta elektroniczna, formularz konsultacyjny, spotkania informacyjne i warsztatowe oraz dyżury telefoniczne. Wszystkie te narzędzia służyły rozpoznaniu potrzeb mieszkańców oraz zebraniu uwag do omawianego projektu Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa. Do ostatecznej puli uwag, która poddana została pod analizę jakościową i ilościową, włączono:

- Uwagi i komentarze zgłaszane podczas **warsztatów konsultacyjnych** na grupowych kartach pracy (por. opis procesu konsultacji).
- Odpowiedzi mieszkanek i mieszkańców na **dwa pytania z formularza konsultacyjnego**: *Prosimy wskazać trzy najważniejsze zmiany, które poprawiłyby jakość życia w KRAKOWIE* oraz *Pozostałe uwagi*. Pytanie dotyczące najważniejszych zmian pozwalało osobom uczestniczącym w konsultacjach wskazać priorytetowe ich zdaniem kierunki działań i/lub kluczowe z ich punktu widzenia potrzeby mieszkanek i mieszkańców. Ostatnie pytanie w formularzu – *pozostałe uwagi* – dla części osób uczestniczących w konsultacjach było okazją do bezpośredniego odniesienia się do zapisów aktualizowanej Strategii, innym dawało możliwość wskazania dodatkowych potrzeb czy kierunków działań.
- Uwagi i komentarze zgłoszone podczas **dyżurów telefonicznych**.

Ankieta elektroniczna, jako narzędzie uzupełniające, pytające o zainteresowanie Strategią oraz o ocenę jakości życia w mieście, omówiona została osobno. Dwa pierwsze pytania z formularza konsultacyjnego: *Z czego jest Pan/Pani najbardziej dumny/-a w Krakowie?* oraz *Co najbardziej przeszkadza Panu/Pani w Krakowie?* pokrywały się treściowo z pytaniami zawartymi w ankiecie elektronicznej i dały zbliżone odpowiedzi. Dodatkowo, tematy poruszane w odpowiedziach na pytanie *Co najbardziej przeszkadza Panu/ Pani w Krakowie?* były w przytłaczającej większości przypadków tożsame z tymi, wskazywanymi w pytaniu o *trzy najważniejsze zmiany prowadzące do poprawy jakości życia w mieście*. W związku z tym, że odpowiedzi na opisane pytania były powtarzalne w stosunku do innych elementów konsultacji i nie wносиły nowych treści zdecydowano się nie włączać ich do głównej puli uwag. Decyzja ta podyktowana była troską o przejrzystość i treściwość ostatecznego materiału. Warto również przypomnieć, że formularz konsultacyjny zawierał pytanie o *trzy najważniejsze zmiany, które poprawiłyby jakość życia*

w *DZIELNICY zamieszkania*. Odpowiedzi na te pytania również nie były analizowane w ogólnej puli ale jako konkretne i szczegółowe trafią bezpośrednio do poszczególnych Rad Dzielnic.

Ostateczna pula uwag zebranych w konsultacjach obejmuje 1070 komentarzy odnoszących się do takich obszarów życia w mieście jak transport, neutralność klimatyczna i zieleń, edukacja i opieka nad dziećmi, opieka zdrowotna, kultura, sport, mieszkalnictwo, porządek i bezpieczeństwo, zagospodarowanie przestrzenne, biznes i gospodarka czy zarządzanie. Komentarze te różnią się między sobą zarówno poziomem szczegółowości, jak i stopniem powiązania z zapisami Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa. Aby zobrazować tę różnorodność oraz pokazać jak dużym wyzwaniem było odniesienie się do tak złożonego zestawu komentarzy warto opisać **najczęściej powtarzające się rodzaje uwag**:

1. **Konkretne uwagi odnoszące się do wybranych fragmentów aktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa.** Przykładem takich uwag mogą być propozycje przeformułowania wybranych zapisów Strategii (np. w celu zwiększenia ich czytelności); propozycje uzupełnienia zapisów Strategii o dodatkowe kierunki działań i/lub wskaźniki; uwagi i komentarze natury redakcyjnej. Odniesienie się do tego typu komentarzy było stosunkowo proste. Z uwagi na ich konkretność i bezpośrednie powiązanie ze wskazanymi fragmentami dokumentu, szybko można było zdecydować czy uwzględnienie takiej uwagi jest zasadne czy nie.
2. **Uwagi i komentarze wskazujące na kluczowe potrzeby mieszkanek i mieszkańców.** Grupę tą stanowią w głównej mierze odpowiedzi na pytanie z formularza konsultacyjnego *Prosimy wskazać trzy najważniejsze zmiany, które poprawiłyby jakość życia w KRAKOWIE* oraz apele i postulaty ogóle zapisywane w ostatniej części formularza – *Pozostałe uwagi*. Ponieważ komentarze te nie odnoszą się do konkretnych elementów Strategii praca z nimi polegała na sprawdzeniu czy zgłoszona potrzeba znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa czy też nie.
3. **Opisy konkretnych rozwiązań, które mogłyby realizować założenia Strategii lub odpowiadać na bieżące problemy mieszkanek i mieszkańców Krakowa.** Przykładami tego typu uwag są m.in. pomysły na konkretne zmiany w organizacji ruchu, postulaty dotyczące remontów poszczególnych ulic oraz propozycje rozwiązań związanych z przechodzeniem na odnawialne źródła energii itp. Stopień szczegółowości tego typu uwag najczęściej znacznie wykraczał poza poziom, którego dotyczy Strategia Rozwoju Krakowa w związku z czym nie mogły one zostać uwzględnione na tym etapie. Uwagi tego typu zostaną przekazane do odpowiednich Wydziałów Urzędu Miasta Krakowa

i Miejskich Jednostek Organizacyjnych, gdzie będą mogły być rozpatrzone m.in. podczas opracowywania programów branżowych oraz innych dokumentów i polityk operacyjnych, realizujących założenia Strategii.

4. **Stanowiska, manifesty czy komentarze natury ogólnej.** Część komentarzy zgłoszonych za pomocą formularza konsultacyjnego nie odnosiła się ani do zapisów konsultowanego dokumentu, ani do potrzeb danej osoby ani nawet do pomysłów na konkretne działania czy rozwiązania. Były to swego rodzaju manifesty dotyczące poglądów czy wartości lub stanowiska światopoglądowe. W przypadku tego typu uwag (których większość zgłoszona została za pośrednictwem formularza konsultacyjnego, co nie dawało możliwości dopytania czy podjęcia rozmowy na wskazany temat) jedyną możliwą formą odniesienia się, było przyjęcie danej uwagi do wiadomości.
5. **Uwagi niezrozumiałe i komentarze o niejasnej intencji.** Niestety część komentarzy zgłoszonych za pomocą formularza konsultacyjnego sformułowana była w sposób nieczytelny i/lub niepozwalający na jednoznaczne określenie intencji osoby zgłaszającej daną uwagę. Odniesienie się do uwag tego typu było, niestety, niemożliwe.

Tematy i problemy najczęściej poruszane w procesie konsultacji

Poza poziomem ogólności i stopniem powiązania z poszczególnymi fragmentami konsultowanego dokumentu, zebrane uwagi można również podzielić pod kątem tematów, których dotyczyły. Największa liczba uwag dotyczyła kwestii **transportu i mobilności** (około 34%) oraz **zieleni i neutralności klimatycznej** (około 13%). 16% uwag dotyczyło **spraw społecznych**. Jest to bardzo szeroka i wewnątrznie zróżnicowana kategoria obejmująca tematy w większości ujęte w pierwszym celu strategicznym Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa: *Kraków 2030 – miastem przyjaznym do życia, rozwijanym w partnerstwie, włączającym i zapewniającym równe szanse oraz dostęp do wysokiej jakości usług, w szczególności w zakresie zdrowia, edukacji, mieszkalnictwa, kultury*. Dość popularnym tematem poruszonym przez osoby biorące udział w konsultacjach było również **zagospodarowanie przestrzenne**. Komentarze dotyczące tego obszaru stanowiły łącznie około 11% wszystkich zebranych uwag. 9% uwag stanowiły komentarze **bezpośrednio dotyczące projektu konsultowanego dokumentu**. Mniej popularnymi, ale oczywiście nie mniej ważnymi tematami były: **porządek i bezpieczeństwo** (4% uwag), **zarządzanie** (2%), **budowanie marki miasta** (2%) oraz **biznes i gospodarka**. 8% uwag to **uwagi inne** obejmujące głównie stanowiska i komentarze natury ogólnej oraz uwagi sformułowane w sposób niejasny.

Poniżej opisano ogólne wnioski jakie wysnuć można z uwag zgłoszonych w poszczególnych kategoriach tematycznych. Tabele obejmujące pełne zestawienie wszystkich zebranych uwag (również w podziale tematycznym) wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa stanowią załączniki do niniejszego raportu z konsultacji społecznych.

Uwagi dotyczące projektu konsultowanego dokumentu

Jak wspomniano powyżej, niespełna 10% uwag dotyczyło w sposób bezpośredni konkretnych fragmentów konsultowanego dokumentu. Uwagi te dotyczyły głównie **propozycji modyfikacji wybranych zapisów** (np. w celu zwiększenia ich czytelności) oraz **propozycji zmiany lub dodania nowych wskaźników** do pomiaru celów operacyjnych. Część uwag z tej kategorii była w swej istocie **pytaniami** o to, jak będą realizowane poszczególne cele operacyjne lub działania kierunkowe opisane w Strategii. W zdecydowanej większości przypadków stopień szczegółowości tych pytań znacząco wykraczał poza poziom dokumentu strategicznego. Pytania te powinny znaleźć odpowiedź na kolejnych etapach wdrażania Strategii, np. w politykach branżowych czy programach operacyjnych.

W tej kategorii mieszczą się także **uwagi natury redakcyjnej i językowej** (np. korekty błędów językowych czy propozycje zmian w organizacji dokumentu), **uwagi dotyczące wdrażania strategii** (np. jej monitorowania) oraz kilka uwag odnoszących się nie tyle do Strategii co **sposobu konsultowania tego dokumentu**.

Duża szczegółowość oraz różnorodność uwag z opisywanej kategorii utrudnia zdefiniowanie wspólnego mianownika i wyciągnięcie spójnych wniosków. Tabela obejmująca pełne zestawienie uwag bezpośrednio dotyczących konsultowanego dokumentu wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa znajduje się w załączniku nr 2.

Transport i mobilność

Wśród kategorii tematycznych zdecydowanie dominował transport, którego to obszaru dotyczyło 34% wszystkich uwag zebranych w procesie konsultacji. Największą część z nich stanowiły **postulaty związane z rozwojem komunikacji publicznej** (44% uwag transportowych) takie jak zwiększenie dostępności, jakości i niezawodności transportu zbiorowego oraz budowa pre-metra czy rozwój kolei aglomeracyjnej. Istotna część uwag odnosiła się również do **rozwoju infrastruktury rowerowej i pieszej** (18% uwag transportowych) oraz do **ograniczania ruchu**

samochodowego, szczególnie w centrum miasta (10%). Jeśli dodać do tego ogólne uwagi **popierające rozwój zrównoważonej mobilności** (2%), zauważyć można, że przytłaczająca większość (74%) wszystkich uwag mieszczących się w kategorii transport odnosi się do rozwoju zrównoważonej, zintegrowanej oraz ekologicznej mobilności i jako taka jest spójna z wyzwaniami zawartymi w celu operacyjnym 2.5 aktualizowanej Strategii. Jednocześnie warto zauważyć, że treść uwag zgłaszanych w temacie transportu dość jasno wskazuje, że mieszkańcy dostrzegają sporą rozbieżność pomiędzy opisaną w Strategii wizją, a obecną kondycją komunikacji publicznej oraz jakością infrastruktury pieszo-rowerowej. Innymi słowy, wydaje się, że osoby uczestniczące w konsultacjach **wspierają przyjęte w strategii cele i założenia, a jednocześnie widzą jak długa droga dzieli nas od ich osiągnięcia**. Należy też zaznaczyć, że w konsultacjach społecznych wzięli udział również **zwolennicy i zwolenniczki transportu samochodowego**. Uwagi dotyczące ułatwień dla osób preferujących ten sposób przemieszczania się stanowiły łącznie 14% uwag z kategorii transport, a dotyczyły one głównie zwiększania dostępności miejsc parkingowych w mieście, ograniczania Strefy Czystego Transportu oraz wdrażania rozwiązań zwiększających płynności ruchu samochodowego w Krakowie.

W kategorii transport znalazły się również uwagi dotyczące **budowy i rozwoju obwodnic miasta** (w szczególności obwodnicy III) oraz komentarze odnoszące się do **zwiększania bezpieczeństwa ruchu** samochodowego, pieszego i rowerowego. Tabela obejmująca pełne zestawienie uwag dotyczących transportu i mobilności wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa znajduje się w załączniku nr 4.

Neutralność klimatyczna, zieleń i ochrona powietrza

Kolejną dość spójną i jednocześnie liczną kategorią była neutralność klimatyczna, zieleń i ochrona powietrza. Raczej mało zaskakujące jest to, że najwięcej uwag w tej kategorii (niemal 57%) dotyczyło szeroko rozumianego **rozwój zieleni**. Mieszkańcy i mieszkanki Krakowa oczekują w tym zakresie ochrony istniejących zasobów przyrodniczych, ochrony i rozwoju bioróżnorodności, zwiększania powierzchni terenów zielonych (również poprzez wykup działek, które można przeznaczyć na zieleń miejską), zwiększania dostępności zieleni miejskiej m.in. poprzez wzrost liczby parków (w tym parków kieszonkowych), wzrostu „jakości zieleni” w mieście (*łąki zamiast trawników, drzewa zamiast krzewów* itp.). Warto podkreślić, że osoby biorące udział w konsultacjach dostrzegają i doceniają różnorodne funkcje jakie spełniać może zieleń w mieście. Poza walorami rekreacyjnymi i estetycznymi często wskazują oni ogromną

rolę terenów zielonych w redukcji miejskiej wyspy ciepła czy w retencji wód opadowych. Warto zauważyć, że chociaż opisywane tutaj potrzeby znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa (działania kierunkowe do celu operacyjnego 2.1 – *zwiększanie powierzchni lasów i zieleni miejskiej*), to liczba i szczegółowość uwag zgłaszanych przez mieszkanki i mieszkańców świadczyć może, że w tym zakresie oczekują oni jeszcze ambitniejszych i bardziej zdecydowanych działań.

Kolejnym ważnym kierunkiem działania zgłaszanym w tej kategorii były **dalsze starania o poprawę jakości powietrza**. Mieszkanki i mieszkańcy świadomi złożoności problemu postulowali w tym miejscu głównie zacieśnienie współpracy z gminami ościennymi i zintensyfikowanie współpracy na rzecz poprawy jakości powietrza w całej aglomeracji (głównie poprzez wdrożenie zakazu stosowania kotłów na paliwa stałe również w miejscowościach sąsiadujących z Krakowem).

Wiele uwag dotyczyło również różnych wyzwań związanych z **transformacją klimatyczną**. Wśród komentarzy przewijają się uwagi i pomysły związane z przestawieniem się na odnawialne źródła energii, termomodernizacją budynków, wdrażaniem rozwiązań z zakresu gospodarki obiegu zamkniętego itp. Bardzo ważnym wątkiem poruszonym szczególnie podczas warsztatów konsultacyjnych była również **edukacja klimatyczna i sprawiedliwa transformacja**. Przeprowadzone w trakcie konsultacji dyskusje jednoznacznie przypominają, że wiedza dotycząca wyzwań klimatycznych nie jest jeszcze wiedzą powszechną, z kolei brak podstawowych informacji powoduje nie tylko brak zrozumienia dla postulowanych rozwiązań, ale przede wszystkim wywołuje lęk, obawy i opór. Uczestniczki i uczestnicy konsultacji społecznych podkreślali również, że koszty transformacji nie mogą nadmiernie obciążać „zwykłych ludzi” (co uzasadniają zarówno argumenty praktyczne, jak i etyczno-moralne).

Uwagi zebrane w tej i w omówionej wcześniej kategorii pozwalają sądzić, że **jako wspólnota jesteśmy coraz bardziej gotowi na nadchodzące wyzwania związane z transformacją klimatyczną**. Co więcej, część mieszanek i mieszkańców wydaje się oczekiwać w tym zakresie **jeszcze ambitniejszych i bardziej zdecydowanych działań**. Jednocześnie, osoby biorące w konsultacjach społecznych bardzo często podkreślały, że kluczem do sukcesu transformacji będą **skuteczne działania informacyjne i edukacyjne oraz autentyczny dialog społeczny**. Tabela obejmująca pełne zestawienie uwag dotyczących transformacji klimatycznej, zieleni i ochrony powietrza wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa znajduje się w załączniku nr 5.

Zagospodarowanie przestrzenne

Jak wspomniano, 11% wszystkich zgłoszonych uwag dotyczyło w jakiś sposób tematu zagospodarowania przestrzennego. Przyglądając się tej puli komentarzy można wysnuć trzy główne wnioski. Po pierwsze, osoby uczestniczące w konsultacjach, jednoznacznie dostrzegają **korzyści wynikające z przygotowywania i wdrażania Planów Zagospodarowania Przestrzennego** i apelują o to, by plany te pokrywały jak największą część miasta. Po drugie, zdaniem mieszkańców i mieszkanek Plany Zagospodarowania Przestrzennego **powinny być fundamentem dla realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta oraz gwarantować krakowianom wysoką jakość życia**, obejmującą między innymi dobry dostęp do usług publicznych w miejscu zamieszkania, dostęp do zieleni i terenów rekreacyjnych oraz większą niż dotychczasowa estetykę przestrzeni publicznych. Po trzecie, zarządzanie przestrzenią powinno odbywać się z troską o **zrównoważony i harmonijny rozwój całego miasta**. Mieszkańcy oczekują, że planowane w aktualizowanej Strategii działania rozwojowe nie będą się koncentrować wyłącznie na centrum miasta, ale zadbają również o duże osiedla mieszkaniowe i dzielnice peryferyjne. Tabela obejmująca pełne zestawienie uwag dotyczących zagospodarowania przestrzennego wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa znajduje się w załączniku nr 6.

Sprawy społeczne

Około 16% uwag zgłoszonych w procesie konsultacji dotyczyło **spraw społecznych** ujętych w większości wypadków w pierwszym celu strategicznym aktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa: *Kraków 2030 – miastem przyjaznym do życia, rozwijanym w partnerstwie, włączającym i zapewniającym równe szanse oraz dostęp do wysokiej jakości usług, w szczególności w zakresie zdrowia, edukacji, mieszkalnictwa, kultury*. Opisywana kategoria jest bardzo szeroka i wewnątrznie zróżnicowana. Obejmuje ona takie tematy jak edukacja i opieka zdrowotna, mieszkalnictwo, kultura, sport, społeczeństwo obywatelskie czy przeciwdziałanie problemom społecznym. Mimo, że w każdej z tych podkategorii zgłoszono niewielką liczbę uwag (od kilku do dwudziestu paru komentarzy) warto wymienić tutaj najczęściej przewijające się tematy.

Wspólnym mianownikiem większości postulatów zgłaszanych w wymienionych obszarach jest zdecydowanie **powszechna dostępność i wysoka jakość usług publicznych**. Zagadnienie to szczególnie wyraźnie wybrzmiało w temacie **edukacji, opieki nad dziećmi, a także usług zdrowotnych**. Mieszkanek i mieszkańcy Krakowa potrzebują większej liczby dobrych szkół,

żłobków i przedszkoli w pobliżu miejsca zamieszkania oraz łatwego dostępu do przychodni, również na nowych, dużych osiedlach mieszkaniowych.

Wiele osób biorących udział w konsultacjach społecznych dostrzega **narastający problem z dostępem do mieszkań**. Postulaty mieszkanek i mieszkańców w tym zakresie dotyczyły m.in. ochrony zasobu mieszkaniowego pozostającego w dyspozycji Gminy Miejskiej Kraków, zwiększania zasobu mieszkań komunalnych, zwiększania dostępności przystępnego cenowo najmu (zarówno w ramach najmu komercyjnego, jak i komunalnego), a także regulację, a nawet ograniczenie najmu krótkoterminowego. Kilka osób biorących udział w konsultacjach zwróciło uwagę, że problem jest tak palący i złożony, że wymaga systemowego podejścia oraz zdecydowanych działań po stronie władz miasta.

Jak wskazują wyniki ankiety elektronicznej towarzyszącej procesowi konsultacji, mieszkanki i mieszkańcy wysoko oceniają **ofertę kulturalną Krakowa**. Jednocześnie, osoby biorące udział w konsultacjach oczekują dalszego rozwoju w tym obszarze, w szczególności większego wsparcia i promocji dla kultury oddolnej, amatorskiej i niezależnej. Podobne apele dotyczyły **oferty sportowej** – krakowianie i krakowianki oczekują jeszcze lepszego dostępu do terenów rekreacyjnych oraz infrastruktury umożliwiającej uprawianie sportu na poziomie amatorskim.

Ważnym tematem poruszonym przez osoby biorące udział w konsultacjach był również **rozwój społeczeństwa obywatelskiego** oraz wzmacnianie dialogu i partycypacji w Krakowie. Potrzeby i pomysły zgłaszane w tym obszarze najczęściej dotyczyły **rozwoju różnych narzędzi partycypacji** (np. inicjatywy lokalnej, centrów obywatelskich, miejsc aktywności mieszkańców) **poprawy sposobu organizacji konsultacji społecznych**, ale również **budowania fundamentów dialogu obywatelskiego**: wzmacniania poczucia wspólnoty (w tym wzmacnianie wspólnot sąsiedzkich), odbudowywania zaufania społecznego, kształtowania poczucia wpływu i sprawstwa wśród mieszkanek i mieszkańców. Zdaniem wielu osób uczestniczących w spotkaniach konsultacyjnych wymienione wyzwania są kluczowe dla realizacji wizji i celów opisanych w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa.

Tematy związane z **inkluzywnością oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu** również znalazły swoje miejsce w globalnej puli uwag. Osoby biorące udział w konsultacjach podkreślały potrzebę lepszego i bardziej inkluzywnego **wsparcia seniorów** (w tym większej otwartości na aktywność zawodowo-społeczną osób w wieku emerytalnym), nieustającej troski o **dostępność przestrzeni i usług publicznych dla osób z niepełnosprawnościami** czy

konsekwentne działania na rzecz integracji i **budowy wielokulturowej wspólnoty**. Część osób wypełniających formularz apelowała również o zwiększenie wysiłków na rzecz **wpierania osób w kryzysie bezdomności, przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć oraz ograniczenia sprzedaży alkoholu** w Krakowie (głównie w godzinach nocnych).

Większość postulatów zgłaszanych przez osoby biorące udział w konsultacjach, znajduje swoje odzwierciedlenie w celach operacyjnych oraz działaniach kierunkowych przypisanych do pierwszego celu strategicznego aktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa: *Kraków 2030 – miastem przyjaznym do życia, rozwijanym w partnerstwie, włączającym i zapewniającym równe szanse oraz dostęp do wysokiej jakości usług, w szczególności w zakresie zdrowia, edukacji, mieszkalnictwa, kultury*. Inne – jako pomysły i rozwiązania szczegółowe – zostaną przekazane do odpowiednich wydziałów Urzędu Miasta Krakowa oraz miejskich jednostek organizacyjnych. Warto jednak zauważyć, że opisywany tutaj proces konsultacji został w pewnym stopniu zdominowany przez rozmowy o wyzwaniach globalnych takich jak transformacja klimatyczna czy przebudowa miejskiego systemu transportowego, a sprawy społeczne w trakcie tych rozmów pozostały niejako w cieniu. Być może warto zatem zadbać o to, aby tematy takie jak edukacja i opieka nad dziećmi, mieszkalnictwo, integracja społeczna czy kultura **znalazły dla siebie niezależne, adekwatne forum**, na którym mieszkańcy i mieszkanki mogliby rozmawiać o problemach, z którymi się spotykają oraz zgłaszać pomysły na ich rozwiązanie. Sporo ciekawych idei zgłoszonych podczas konsultacji pozwala przypuszczać, że debaty takie mogłyby być bardzo owocne. Tabela obejmująca pełne zestawienie uwag dotyczących spraw społecznych wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa znajduje się w załączniku nr 3.

Pozostałe uwagi

Poza wymienionymi wyżej tematami, mieszkańcy i mieszkanki Krakowa biorący udział w konsultacjach społecznych odnosili się również do takich spraw jak **porządek i bezpieczeństwo, biznes i gospodarka, zarządzanie miastem czy budowanie marki Krakowa**. Opisane kategorie obejmują od kilku do dwudziestu kilku komentarzy. Liczba ta oraz różnorodność zgłaszanych postulatów nie pozwalają na ich klarowne podsumowanie czy wyciągnięcie spójnych wniosków. Czytelniczki i czytelników zainteresowanych wymienionymi tematami odsyłamy do załącznika nr 8 do raportu, w którym zebrano zarówno opisywane uwagi, jak i odnoszące się do nich odpowiedzi Urzędu Miasta Krakowa.

Załącznik obejmuje także **komentarze natury ogólnej, stanowiska i manifesty oraz uwagi niejasne**. Ze względu formę, zakres i/lub sposób sformułowania tych uwag, jedyną możliwą formą odniesienia się do nich, było przyjęcie danej uwagi do wiadomości.

CZĘŚĆ III: UWAGI GMIN OŚCIENNYCH I PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Art. 6, ust. 3, art. 9 pkt. 5 wskazuje na konieczność poddania projektu Strategii Rozwoju konsultacjom, także z gminami ościennymi. W związku z powyższym, 23 stycznia 2023 r. rozpoczęto proces konsultacji społecznych w ramach aktualizacji „Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030”, w których zwrócono się do gmin, stowarzyszeń gmin i partnerów społeczno-gospodarczych o zapoznanie z projektem zaktualizowanego projektu dokumentu.

Do procesu konsultacji zostało zaproszonych 16 podkrakowskich Gmin: Biskupice, Czernichów, Igołomia Wawrzeńczyce, Jerzmanowice-Przebinia, Kocmyrzów-Luborzyca, Krzeszowice, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątyniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki oraz 43 Partnerów Społeczno-Gospodarczych: Stowarzyszenie Metropolia Krakowska, Stowarzyszenie Otulina Podkrakowska, Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział Kraków, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Uniwersytet Jagielloński, Polska Akademia Nauk Oddział w Krakowie, Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej – Wydział Turystyki w Krakowie, Wyższa Szkoła Europejska im. ks. J. Tischnera, Polska Akademia Umiejętności, Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych - Sieć Badawcza Łukasiewicz, Małopolskie Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Krakowski Instytut Technologiczny, Izba Przemysłowo – Handlowa, Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o., Konfederacja Lewiatan, Małopolska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw "Krak-Business", Małopolski Business Centre Club, Krakowska Kongregacja Kupiecka, Krakowski Oddział American Chamber of Commerce in Poland, Stowarzyszenie Architektów Polskich Oddział Kraków, Rada Małopolskiej Okręgowej Izby Architektów RP, Stowarzyszenie URBANIŚCI POLSCY, Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego w Warszawie – Wydział Zamiejscowy w Krakowie, Społeczna Akademia Nauk w Łodzi – Wydział Nauk Stosowanych w Krakowie, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej – Wydział Zamiejscowy w Krakowie, Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia, Wyższa Szkoła Ekonomii i Informatyki, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości, Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego, Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie, Akademia Muzyczna w Krakowie, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie,

Akademia Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie.

Podczas procesu konsultacji społecznych, który zakończył się 24 marca 2023 r. wpłynęło 5 uwag z Akademii Muzycznej, 1 uwaga Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych, 39 uwag ze Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, 8 uwag ze Stowarzyszenia Otulina Podkrakowska, 1 uwaga Towarzystwa Urbanistów Polskich, 11 uwag Gminy Zielonki i 8 uwag Gminy Skawina oraz informacja z Uniwersytetu Rolniczego, który nie wniósł uwag do przedstawionego projektu dokumentu.

Otrzymane uwagi w większości przypadków były tożsame z celami operacyjnymi i nie wносиły zastrzeżeń co do wizji i misji przedstawionego dokumentu. W niektórych przypadkach zaznaczono różnice dotyczące wytycznych kierunkowych czy powiązań funkcjonalnych oraz zapisy zbyt szczegółowe jak na charakter dokumentu jakim jest Strategia Rozwoju Gminy.

Tabela obejmująca pełne zestawienie uwag zgłoszonych przez gminy, stowarzyszenia gmin i partnerów społeczno-gospodarczych wraz z odpowiedziami Urzędu Miasta Krakowa znajduje się w załączniku nr 1.

CZĘŚĆ IV: GŁÓWNE WNIOSKI Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. Zebrane uwagi pozwalają stwierdzić, że **cele strategiczne, cele operacyjne oraz znaczna część kierunków rozwoju** opisanych w Aktualizacji Strategii Rozwoju Krakowa są **zgodne z oczekiwaniami i potrzebami** osób uczestniczących w konsultacjach.
2. Najwięcej wzmocnień w tym kontekście otrzymał cel operacyjny **2.5 – Zrównowazona, zintegrowana, niezawodna i ekologiczna mobilność**. Bardzo duża grupa osób biorących udział w konsultacjach oczekuje rozwoju komunikacji publicznej, rozwoju infrastruktury pieszo-rowerowej oraz ograniczenia ruchu samochodowego, szczególnie w centrum miasta. Podkreślić jednak należy, że w konsultacjach brały również osoby, które oczekują większych ułatwień dla osób poruszających się samochodem. Ich głos był jednak w wyraźnej mniejszości.
3. Duża grupa uwag wspierała również cel operacyjny **2.1 – Kraków miastem neutralnym klimatycznie, dbającym o środowisko, z rozwiniętą gospodarką cyrkularną**. Mieszkańcom i mieszkankom miasta zależy w tym kontekście szczególnie na **rozwój terenów zielonych** oraz na **kontynuacji działań antysmogowych**. Rozwój terenów zielonych powinien obejmować zwiększanie powierzchni, troskę o bioróżnorodność oraz dostępność i jakość zieleni miejskiej. Działania antysmogowe, zdaniem osób uczestniczących w konsultacjach, powinny w tym momencie koncentrować się na zacieśnieniu współpracy z gminami ościennymi. Warto podkreślić, że opisywane oczekiwania znajdują swoje odzwierciedlenie w przedstawionych w Strategii działaniach kierunkowych przypisanych do celu operacyjnego 2.1 – *zwiększanie powierzchni lasów i zieleni miejskiej oraz kontynuacja polityki antysmogowej w obszarze metropolitarnym*.
4. Uwagi zebrane w procesie konsultacji oraz dyskusje prowadzone podczas spotkań warsztatowych pozwalają stwierdzić, że **jako wspólnota samorządowa jesteśmy coraz bardziej gotowi na zmierzenie się z wyzwaniami transformacji klimatycznej**. Mieszkanki i mieszkańcy oczekują, że miasto będzie prowadziło skuteczną i ambitną politykę transformacyjną oraz widzą wiele korzyści związanych z jej wdrażaniem. Wiele osób biorących udział w konsultacjach mówiło lub pisało o tym, że pragnie miasta zielonego, neutralnego klimatycznie, odpornego na ekstremalne zjawiska pogodowe,

dbającego o bioróżnorodność. Warto również podkreślić, że niemal nie odnotowano głosów sprzeciwiających się takiej polityce.

5. Wiele uwag dotyczących rozwoju transportu, rozwoju usług publicznych czy terenów zielonych, ale także komentarzy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym podkreślało konieczność **zrównoważonego i harmonijnego rozwoju całego miasta**. Mieszkańcy i mieszkanki oczekują, że planowane działania rozwojowe nie będą koncentrować się wyłącznie na centrum miasta, ale uwzględnią również duże osiedla mieszkaniowe i dzielnice peryferyjne. Potrzeby te znajdują swoje odzwierciedlenie w opisanych w Strategii celach operacyjnych: 1.2 – *Wysoka jakość życia mieszkańców urzeczywistniana przez wysoką (możliwie najwyższą) jakość usług publicznych i ich powszechną dostępność* oraz 3.2 – *Policentryczność struktury funkcjonalno-przestrzennej Krakowa (jako „miasta wielu miast”)*.
6. Wspomniana wyżej zgodność w zakresie celów strategicznych, celów operacyjnych i znacznej części kierunków działania **nie oznacza pełnej jednomyslności**. Analizując uwagi szczegółowe można stwierdzić, że w wielu obszarach mieszkanki i mieszkańcy zgadzają się z obranymi celami, ale proponują **inne narzędzia czy sposoby działania**. Uwagi dotyczące rozwoju transportu zbiorowego, zwiększania powierzchni lasów i zieleni miejskiej czy działań związanych z dążeniem do neutralności klimatycznej wskazują, że część osób chciałaby **wyżej podniesionej poprzeczki, bardziej ambitnych celów i bardziej zdecydowanych działań** w opisanych obszarach.
7. Uwagi zebrane w procesie konsultacji dotyczyły również **spraw społecznych** takich jak edukacja, opieka nad dziećmi, ochrona zdrowia, mieszkalnictwo, integracja społeczna czy kultura. Wspólnym mianownikiem większości postulatów zgłaszanych w tych obszarach jest **powszechna dostępność i wysoka jakość usług publicznych**. Mieszkańcy i mieszkanki Krakowa potrzebują większej liczby szkół, żłobków i przedszkoli w pobliżu miejsca zamieszkania, łatwego dostępu do przychodni i usług zdrowotnych oraz dostępnej i atrakcyjnej oferty sportowo-kulturalnej. Wiele głosów dotyczyło również podnoszenia dostępności oferty publicznej dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowaniu tej oferty z myślą o potrzebach różnych grup społecznych: dzieci, seniorów, migrantów itp. Potrzeby te w większości znajdują odzwierciedlenie w opisanych w Strategii celach operacyjnych i działaniach kierunkowych. Warto jednak zauważyć, że opisywany tutaj proces konsultacji został

w pewnym stopniu zdominowany przez rozmowy o wyzwaniach globalnych takich jak transformacja klimatyczna czy przebudowa miejskiego systemu transportowego, a sprawy społeczne w trakcie tych rozmów pozostały niejako w cieniu. Być może warto zatem zadbać o to, aby tematy takie jak edukacja i opieka nad dziećmi, mieszkalnictwo, integracja społeczna czy kultura **znalazły dla siebie niezależne, adekwatne forum**, na którym mieszkanki i mieszkańcy mogliby rozmawiać o problemach, z którymi się spotykają oraz proponować pomysły na ich rozwiązanie. Sporo ciekawych idei zgłoszonych podczas konsultacji pozwala przypuszczać, że debaty takie mogłyby być bardzo owocne.

8. Wiele uwag zgłoszonych w procesie konsultacji dotyczyło **konkretnych problemów, z którymi borykają się mieszkańcy i mieszkanki Krakowa**. Przykładami tego typu uwag są m.in. apele o remont infrastruktury drogowej w konkretnych lokalizacjach, pomysły na szczegółowe rozwiązania dotyczące transformacji klimatycznej czy zgłoszenia dotyczące utrudnionego dostępu do usług publicznych na wybranych osiedlach. Stopień szczegółowości tych uwag wielokrotnie wykraczał poza poziom, którego dotyczy Strategia Rozwoju Miasta Krakowa. Takie uwagi szczegółowe zostaną przekazane do odpowiednich wydziałów Urzędu Miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych. Uwagi dotyczące konkretnych obszarów miasta zostaną również przekazane Radom Dzielnic. Warto jednak zaznaczyć, że liczba uwag i pomysłów szczegółowych wyraźnie świadczy o dużej potrzebie rozmowy o codziennych wyzwaniach mieszkanki i mieszkańców Krakowa. Warto zatem zastanowić się nad tym **jak budować i rozwijać przestrzeń codziennego dialogu**, w którym mieszkańcy mogliby częściej i w sposób dający większe szanse na konkretne konkluzje, rozmawiać o swoich potrzebach z przedstawicielami władz. Celom takim sprzyjałyby zapewne rozwój rozwiązań komunikacyjnych ułatwiających zgłaszanie codziennych problemów oraz wzmocnienie roli Rad Dzielnic w pośrednictwie między mieszkańcami a Urzędem i Radą Miasta.
9. Znaczna część rozmów prowadzonych podczas spotkań konsultacyjnych dotyczyła samego **sposobu prowadzenia konsultacji społecznych oraz kondycji dialogu obywatelskiego w Krakowie**. Mieszkańcy i mieszkanki wielokrotnie wyrażali zdziwienie, a nawet zaniepokojenie tym, że w spotkaniach dotyczących tak ważnego tematu jak Strategia Rozwoju Miasta udział bierze tak niewiele osób. Rozmowy te najczęściej przeradzały się w dyskusje o tym, jak rozwijać dialog i współpracę

mieszkańców z władzami miasta. Potrzeby i pomysły zgłaszane w tym obszarze najczęściej dotyczyły **poprawy sposobu organizacji konsultacji społecznych**, ale również **wzmacniania poczucia wspólnoty, odbudowywania zaufania społecznego, kształtowania poczucia wpływu i sprawstwa wśród mieszkańców**. Zdaniem wielu osób uczestniczących w spotkaniach konsultacyjnych wymienione wyzwania są kluczowe dla realizacji wizji i celów opisanych w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa. Transformacja klimatyczna, zmiana modelu transportu, wdrożenie idei takich jak „miasto wielu miast” i wreszcie budowa silnej, spójnej, ale różnorodnej i wielokulturowej wspólnoty samorządowej, to wyzwania tak złożone i tak bardzo wymagające współpracy wszystkich interesariuszy, że po prostu nie mogą się udać bez efektywnego dialogu. Dialog taki obejmować powinien szerokie działania informacyjne dotyczące Strategii Rozwoju Krakowa, tworzenie przestrzeni do częstych i regularnych debat na temat poszczególnych wyzwań rozwojowych, a także większą integrację procesów dialogowych prowadzonych przez Urząd Miasta Krakowa, tak by rozmowy o transformacji klimatycznej, zieleni, transporcie, sprawach społecznych czy zagospodarowaniu przestrzennym, nie toczyły się w oderwaniu od Strategii Rozwoju Krakowa.

10. Na koniec warto zaznaczyć, że **o ile większość osób biorących udział w konsultacjach zgadza się z wizją i celami strategicznymi opisanymi w zaktualizowanej Strategii Rozwoju Krakowa (lub przynajmniej ich nie podważa), o tyle część z nich nie wierzy, że wizja ta zostanie zrealizowana**. Osoby biorące udział w spotkaniach konsultacyjnych zwracały uwagę, że pomysły opisane w Strategii często nie znajdują odzwierciedlenia w bieżących działaniach Miasta (szczególnie w obszarze transportu czy zarządzania zielenią). Wydaje się zatem, że wdrażanie zaktualizowanej Strategii powinno być potraktowane jako niepowtarzalna szansa na **wzmocnienia zaufania do instytucji samorządowych oraz wiary w dialog i współpracę**. Wykorzystanie tej okazji wymagać będzie z kolei konsekwencji w działaniu, transparentności oraz dojrzałego dialogu obywatelskiego obejmującego m.in. efektywne działania informacyjne i edukacyjne oraz konsultacji społecznych dotyczących wdrażania poszczególnych założeń Strategii.

CZEŚĆ V: PODSUMOWANIE

Aktualizacja „Strategii Rozwoju Krakowa. Tu chcę żyć. Kraków 2030” jest procesem odpowiedzialnym, refleksyjnym, a przy tym pracowitym – tak dla urzędników, jak i mieszkańców i innych interesariuszy. Można stwierdzić, że obecnie jesteśmy dopiero w połowie drogi do ostatecznego kształtu dokumentu.

Jednakże moment ten jest szczególny i – w zasadzie najważniejszy – bo usłyszeliśmy wyraźnie Państwa głos w zakresie tego jaki Kraków powinien być, na co ma stawiać i co rozwijać, jakie potrzeby winien zapewniać, a jakim wyzwaniom i troskom mieszkańców powinien stawiać czoła. Dziękujemy za Państwa zaangażowanie i obecność, każda uwaga była dla nas cenna, bo pozwoliła spojrzeć na sprawy Miasta z perspektywy jego mieszkańców, a dla nich właśnie chcemy się rozwijać i ulepszać.

Aktualnie pracujemy nad kolejnym kształtem Strategii, która będzie zmieniana zgodnie z Państwa uwagami i opiniami. W połowie lipca 2023 roku udostępniemy Państwu ten dokument. Jednocześnie, zgodnie z wymaganiami ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przed rozpoczęciem procedury przyjęcia przez Radę Miasta Krakowa Strategii, należy dokonać kilku uzgodnień dla tego dokumentu: m.in. uzgodnienie w zakresie potencjalnego wpływu proponowanych rozwiązań i działań na środowisko, czyli przeprowadzić tzw. Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Ponadto, Miasto musi uzyskać także opinię Zarządu Województwa Małopolskiego co do spójności proponowanych rozwiązań przestrzennych z regulacjami wojewódzkimi. Ważnym krokiem będzie także ewaluacja *ex-ante*, tj. ocena trafności, efektywności, skuteczności proponowanych zapisów, tak by poprzez tę ocenę móc podnieść jakość dokumentu.

Planujemy, że pod koniec III kwartału 2023 roku zakończymy pracę nad projektem aktualizacji Strategii i wystąpimy z projektem Uchwały w sprawie jej przyjęcia do Rady Miasta Krakowa. Na bieżąco będziemy Państwa informować i zachęcać do dalszej dyskusji nad ostatecznym kształtem tego dokumentu. **Chcemy, by nowa Strategia była naszym wspólnym planem działań na przyszłość Miasta i jego mieszkańców.**

LISTA ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 – Uwagi gmin ościennych, stowarzyszeń gmin i partnerów społeczno-gospodarczych

Załącznik nr 2 – Uwagi do dokumentu Projektu Strategii

Załącznik nr 3 – Uwagi w obszarze spraw społecznych

Załącznik nr 4 – Uwagi w obszarze transportu i mobilności

Załącznik nr 5 – Uwagi w obszarze neutralności klimatycznej, zieleni i ochrony powietrza

Załącznik nr 6 – Uwagi w obszarze zagospodarowania przestrzennego

Załącznik nr 7 – Uwagi w obszarze porządku i bezpieczeństwa

Załącznik nr 8 – Pozostałe uwagi

Załącznik nr 9 – Pozostałe uwagi

Załącznik nr 10 – Pozostałe uwagi

Załącznik nr 11 – Pozostałe uwagi